

Indhold

1) Generelle regler	2
Generelt om brug af billeder/videoer på DTU	2
Samtykke eller samfundets interesse/myndighedsudøvelse? Risikoovervejning.	3
Hvad med følsomme personoplysninger?	3
Særligt om medier som er anmeldt som redaktionel informationsdatabase	4
1. Hvad siger Datatilsynet?	4
2. Dataminimering	4
3. Ophavsret	4
4. Sletning	4
2) Særligt om billeder/videoer af ansatte på DTU	6
Fotos på intranet (DTU Inside)	6
Videoptagelser af interne møder, f.eks. afdelingsmøder	6
Oplysningspligten over for DTU's ansatte	6
3) Billeder af børn og unge	7
4) Oplysningspligten	8
5) Brug af billeder eller videoptagelser i forskningsprojekter	9
6) Gode råd / huskeliste	10

Persondatareglerne om brug af billeder og videooptagelser på DTU

1) Generelle regler

Generelt om brug af billeder/videoer på DTU

Denne vejledning omhandler billeder og videooptagelser (herefter 'b/v') på DTU med henblik på offentliggørelse af disse b/v. Billeder og videooptagelser kan indeholde personoplysninger på forskellige måder. For eksempel kan et billede eller en video vise:

- personer som er genkendelige;
- navn på en person (f.eks. i Zoom/Teams, selvom kameraet er slået fra);
- et dokument hvoraf cpr-nummer fremgår;

I alle de ovennævnte situationer indebærer brugen af b/v en **behandling** af personoplysninger. En behandling kan bestå af en hvilken som helst aktivitet, men i situationer med billede/video handler det primært om at offentliggøre b/v på en måde, hvor b/v kan ses af en større eller mindre gruppe af mennesker, uanset om offentliggørelse sker online (Inside, DTU's hjemmeside, sociale medier, mm.) eller i trykt materiale (trykte kataloger, mm.). Der kan være tale om b/v af både studerende, ansatte eller øvrige personer (f.eks. deltagere i arrangementer der holdes på DTU).

Behandlingen af disse oplysninger kræver altid en **behandlingshjemmel**. Man skal altså kunne argumentere, at anvendelsen af b/v finder sted på baggrund af et særligt grundlag, der findes i loven.

Følgende hjemler kan finde anvendelse på DTU's aktiviteter:

- 1) Behandling som led i en opgave i **samfundets interesse** eller som led i den **myndighedsudøvelse**, DTU er pålagt.
- 2) Behandling med **samtykke** fra personen som optræder på billedet (den såkaldte "registrerede").

Et forskningsprojekt er det typiske eksempel på en opgave i **samfundets interesse**.

Den **myndighedsudøvelse**, DTU er pålagt, består typisk af alle de aktiviteter, der udføres i forbindelse med undervisning og promovering af innovation. Under denne kategori kan vi f.eks. inkludere brugen af billeder i kampagner om DTU uddannelser.

Samtykke eller samfundets interesse/myndighedsudøvelse? Risikoovervejning.

Der skal forud for enhver behandling af personoplysninger, herunder brug af b/v, ske en vurdering af risikoen for den registrerede.

Når der er tale om en person, som kan genkendes på b/v, skal der først og fremmest iværksættes følgende vurdering:

- Afbilledes en person i en situation, hvor der er risiko for, at vedkommende kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket, bør det først og fremmest overvejes om b/v virkelig skal bruges. I så fald bør der indhentes samtykke inden billedet eller videoen bruges. Samtykker den registrerede ikke, kan billedet eller videoen ikke benyttes og skal efter omstændighederne slettes.

Eksempler: Billeder af besøgende hos lægen, kunder i banken og i fitnesscentret eller lignende; billeder af besøgende på en bar, natklub, diskotek eller lignende.

- Afbilledes en person i en situation, hvor der ikke er risiko for, at vedkommende kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket, og billedet i øvrigt skal påvise en opgave i samfundets interesse, kan hjemlen om "samfundets interesse/myndighedsbetjening" anvendes.

Eksempler: Personer som viser forskningsprojekter, personer til forskningsarrangementer mm.

Ved brug af billeder i forbindelse med indtægtsdækket virksomhed/kommercielle aktiviteter, anbefales det som udgangspunkt, at du kontakter gdpr@dtu.dk.

Hvad med følsomme personoplysninger?

Der er tale om følsomme personoplysninger ("særlige kategorier af oplysninger" på GDPR-sprog) når personoplysninger bl.a. handler om:

- race eller etnisk oprindelse;
- politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning;
- fagforeningsmæssigt tilhørsforhold eller;
- oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering

Billeder og videoer er særligt egnede til at vise visse følsomme oplysninger, såsom etnisk oprindelse eller helbredsoplysninger. Nogle oplysninger kan udledes af konteksten (f.eks. når billedteksten lyder "Foto taget ved fagforening XX event"). Hvorvidt der her er tale om en behandling af særlige kategorier af oplysninger, vil ofte kunne afgøres ved at kigge på formålet med behandlingen af b/v - er det formålet, at der behandles følsomme personoplysninger?

Uanset at vi på DTU generelt kan gøre brug af følsomme personoplysninger, når det handler om administrative data eller forskningsdata, skal du altid tænke dig om, når det gælder offentliggørelse af følsomme personoplysninger i form af b/v på DTU's kommunikationskanaler.

Som udgangspunkt bør du altid undgå at offentliggøre følsomme personoplysninger. Du må altid spørge dig selv, om du virkelig er nødt til at bruge det der billede eller den der videooptagelse, og om du har en hjemmel (primært, om du har indhentet samtykke). Et eksempel på en lovlig brug af billeder, der viser

helbredsoplysninger, kan være et billede, der viser et publikum med en studerende med et brækket ben (på krykker), der deltager i et åbent arrangement. Er du i tvivl, kontakt gdpr@dtu.dk.

Særligt om medier som er anmeldt som redaktionel informationsdatabase

Det sker ofte, at billeder af ansatte bliver brugt i anmeldte redaktionelle informationsdatabaser. Et eksempel på en anmeldt redaktionel informationsdatabase er DTU's magasin Dynamo.

Der gælder her nogle særlige regler. Visse behandlinger af persondata, som sker i en database som er anmeldt i henhold til lov om massemediers informationsdatabaser, er ikke omfattet af reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Til gengæld skal reglerne i lov om massemediers informationsdatabaser følges. Denne lov fastlægger det regelsæt, der gælder for informationsdatabaser, herunder de offentligt tilgængelige informationsdatabaser, der er anmeldt til Pressenævnet efter lovens § 6.

Der kan ligeledes gælde særlige regler i medieansvarsloven. Medieansvarsloven fastslår, hvem inden for mediet der har det strafferetlige og erstatningsretlige ansvar for indholdet af mediet. Herudover fastslår loven, at mediernes indhold og handlemåde skal være i overensstemmelse med god presseskik, og loven fastsætter regler om genmæle.

1. Hvad siger Datatilsynet?

Læs mere her ([Billeder på internettet \(datatilsynet.dk\)](http://Billeder_paa_internettet_(datatilsynet.dk))) og Lyt til Podcast: #7 Brug af billeder (www.datatilsynet.dk/hvad-siger-reglerne/podcast/brug-af-billeder)

2. Dataminimering

En af de vigtigste databeskyttelsesprincipper er dataminimering. Personoplysningerne skal være tilstrækkelige, relevante, begrænsede og nødvendige for formålet med behandlingen af persondata. Er de ikke det, bør persondataen straks slettes!

Eksempel - DTU ønsker at vise betjening af en maskine på sociale medier (dette er formålet med billedbehandlingen). Personen, der betjener maskinen på eksempelvis DTU Mekanik, kan efter omstændighederne retfærdiggøres på billedet, mens andre personer, der spiller på en computer, taler sammen i baggrunden eller spiser, ikke kan retfærdiggøres. De har intet med betjening af maskinen at gøre, hvorfor der ikke er et formål med behandlingen af deres persondata. HUSK! Konteksten og formålet er naturligvis afgørende. Hvis formålet er at vise studiemiljøet, vil det give mening at vise studerende, som laver de aktiviteter, der er beskrevet ovenfor.

3. Ophavsret

Når du ønsker at bruge et billede eller en videooptagelse, skal du også overveje, at der kan være tale om et ophavsretligt beskyttet værk. For at kunne anvende værket skal du have rettighedshaverens tilladelse. Læs mere her [LINK TIL OPHAVSRET-SIDER](#)

4. Sletning

En person som fremgår af b/v vist på en af DTU's kommunikationskanaler vil altid kunne anmode om at b/v fjernes fra nettet og fra trykt materiale (når dette er muligt, f.eks. når materialet ikke er distribueret endnu). Denne anmodning defineres som en "henvendelse fra den registrerede". Dette kan ske både hvis personen har givet samtykke til behandlingen, og når DTU har brugt b/v med hjemmel i samfundets interesse/myndighedsbetjening. Når DTU lovligt har behandlet personens data, er denne behandling stadig lovlig indtil, at DTU er mødt med en anmodning om sletning eller samtykket trækkes tilbage.

Det anbefales i første omgang, at du straks fjerner b/v efter anmodning fra den registrerede.

Organisatorisk ansvar

Institutter/enheder på DTU bør have en klar organisatorisk forankring i forhold til brug af billeder/videoer. Det er vigtigt, at man sikrer sig, at der organisatorisk er klarhed over, hvem der håndterer samtykker og eventuelle henvendelser om disse. Der bør være en funktion på Instituttet/enheden, der har mulighed for at finde optagelser og billeder og eventuelt slette dem.

Er du i tvivl, kontakt gdpr@dtu.dk.

2) Særligt om billeder/videoer af ansatte på DTU

Fotos på intranet (DTU Inside)

Afhængigt af de konkrete omstændigheder kan DTU lægge billeder af de ansatte på Inside under hjemlen myndighedsudøvelse. Det kan f.eks. være et billede taget på DTU til brug for visitkort.

Videoptagelser af interne møder, f.eks. afdelingsmøder

Det kan være muligt at lave en videoptagelse af et internt møde, forudsat at alle GDPR-kravene såsom formål, hjemmel, dataminimering, sletning o.s.v. er opfyldt.

Du bør først og fremmest overveje, om optagelsen er nødvendig, eller om formålet let kan opnås på en anden måde, der ikke indebærer en behandling af personoplysninger (f.eks. et skriftligt referat af mødet eller deling af slides). Hvis du vælger at optage mødet, så husk at alle deltagerne skal informeres om det, og at de kan fravælge at optræde på optagelsen. Optagelserne skal opbevares sikkert (bl.a. med begrænset adgang til kun de relevante ansatte på DTU) og skal slettes, så snart formålet med optagelsen er opfyldt.

Er du i tvivl, anbefales det, at du på forhånd kontakter GDPR Jura Team på gdpr@dtu.dk.

Oplysningspligten over for DTU's ansatte

DTU's behandling af oplysninger om en person som led i sin ansættelse på DTU er beskrevet her: *DTU Privatlivspolitik (link)*. Ansatte er allerede ved ansættelse blevet oplyst om DTU's behandling af deres personoplysninger.

3) Billeder af børn og unge

Optagelser og offentliggørelse af billeder af børn og unge kræver overvejelser, da børn er særligt sårbare og mindre bevidste om risici og konsekvenser forbundet med at blive fotograferet. Her skal der altså mindre til, før et billede anses for at være udstillende, udnyttende eller krænkende.

Vurderes det, at barnet føler sig udstillet, udnyttet eller krænket, skal der overvejes om anvendelsen af billedet er nødvendigt. I så fald kræver det samtykke.

Det antages, at et barn på 15 år er tilstrækkeligt modent til at afgive samtykke på egne vegne. Vurderes det i den konkrete situation, at barnet ikke selv kan samtykke, skal forældre eller værge samtykke.

Et eksempel herpå kan være billeder taget ved arrangementer med besøg fra skoler, gymnasier eller ved DTU's Family Day.

4) Oplysningspligten

Hver gang DTU behandler personoplysninger, f.eks. når man tager et portrætbillede, der skal formidles, eller når man tager billeder ved et forskningsrelateret arrangement, har den registrerede person ret til at blive oplyst herom.

Den registrerede skal bl.a. oplyses om:

- Hvem er den dataansvarlige (DTU) og kontaktoplysninger for DTU
- Kontaktoplysninger på DTU's DPO
- Formålene med behandlingen af personoplysningerne og retsgrundlaget for behandlingen
- Eventuelle modtagere eller kategorier af modtagere af billederne
- Hvorvidt billederne vil blive overført til et tredjeland, og om dette er sikkert

Det er vigtigt, at du kan dokumentere, hvornår og hvordan oplysningspligten er opfyldt.

Helt praktisk:

- Disse oplysninger vil i mange situationer kunne gives ved en henvisning til DTU's privatlivspolitik (LINK).
- I visse tilfælde er du nødt til at udarbejde en ad hoc tekst. Se hvordan *HER LINK (underretning til den registrerede)*.

Studerende og ansatte ved DTU er allerede ved indskrivning eller ansættelse blevet oplyst om DTUs behandling af personoplysninger. Ansatte og studerende, der er ansat eller indskrevet før maj 2018, modtog ved GDPRs ikrafttræden oplysninger om DTUs behandling af personoplysninger via e-Boks.

Alle andre skal modtage oplysningerne om DTU's behandling af deres persondata, når vi tager billeder/videoer, hvorpå de vil fremgå.

Ved **arrangementer med online tilmelding**, kan man fx indsætte et link til DTU's privatlivspolitik.

Når billeder/videoer er taget **ved et offentligt tilgængeligt arrangement** (fx på DTU Bibliotek), skal informationerne stå på et skilt eller kommunikeres på en anden måde.

5) Brug af billeder eller videooptagelser i forskningsprojekter

Når du ikke bruger b/v med henblik på offentliggørelse på en af DTU's kommunikationskanaler men i stedet med henblik på at gennemføre et forskningsprojekt, er behandlingen af de personoplysninger, der er inkluderet i b/v, nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse. Der er tale om rigtige "forskningsdata".

Du bør informere instituttets Persondatakoordinator, når du planlægger at bruge persondata, herunder i form af b/v, i dit forskningsprojekt. Læs mere på GDPR-siderne vedr. forskningsprojekter.

Husk at overveje om de billeder/videoer, du skal bruge, også er ophavsretligt beskyttet. Læs mere her: [LINK TIL OPHAVSRET-SIDER](#)

6) Gode råd / huskeliste

- Fotografen bør som udgangspunkt altid spørge om lov til at tage et billede
- Husk at fotografen vil have ophavsret til billedet, som fotografen tager, så det er nødvendigt at få overdraget rettighederne til billedet til DTU, hvilket typisk vil ske via en kontrakt, når man hyrer en fotograf til at tage billeder ved et event eller lignende.
- Under et arrangement bør du informere de deltagende om, at der bliver taget foto/video, f.eks. ved et skilt eller skriftlige informationer sendt ud samt på invitationen.
- Husk at offentliggørelse af et billede af en person indebærer en større risiko for vedkommende end at bruge billedet i en mindre, lukket kreds.
- Du bør ikke bruge b/v som kan have en risiko for at være kompromitterende for nogens privatliv. Eksempel: To personer der kysser ved et offentligt event. Er det en god idé at offentliggøre (SoMe, hjemmeside, m.m.) billedet uden at spørge dem først?
- Du bør ikke bruge b/v der sætter folk i et dårligt lys. Eksempel: et billede taget til et event, hvor der tales om alvorlige emner, og hvor en person i stedet griner og kigger i sin telefon.
- Et samtykke kan gives mundtligt eller skriftligt. Det er dog DTU, der skal bevise, at der i den konkrete situation er givet et samtykke, og at det i øvrigt lever op til persondatalovens krav til et samtykke. Vi anbefaler derfor at bruge denne inspirationstekst, som kan tilpasses efter behov:

Samtykketekst

Jeg giver hermed samtykke til, at DTU (indsæt institutnavn) må bruge billeder / optagelser taget [INDSÆT HVOR/TIL HVILKET EVENT], hvor mit billede og min stemme fremgår til brug for [INDSÆT HVORDAN BILLEDET BRUGES, F.EKS. SoMe, hjemmesider.]

Samtykket kan til enhver tid tilbagekaldes ved at kontakte DTU (indsæt institutnavn).

Dine personoplysninger bliver behandlet af DTU efter DTU's Privatlivspolitik: [LINK](#)